

Memo van de commissaris van de Koning prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

Onderwerp

Evaluatie integriteitstoets kandidaat-wethouders 2018

Geachte Statenleden,

Via deze memo wil ik u graag informeren over de 'Evaluatie integriteitstoets kandidaat-wethouders 2018.

In de PS-vergadering van 18 mei jl. heeft Ged. Spierings de toezegging gedaan dat PS op hoofdlijnen geïnformeerd zal worden hoe burgemeesters zijn omgegaan met mijn brief aan de burgemeesters over de integriteit van gemeenteraden.

Hierbij doe ik u ter informatie toekomen de evaluatie integriteitstoets kandidaat-wethouders 2018.

Met vriendelijke groet,

Prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

Datum

14 december 2018

Documentnummer

4456050

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

Van

Prof. dr. W.B.H.J. van de
Donk

Telefoon

(073) 680 8706

Email

cdk@brabant.nl

Bijlage(n)

1

Evaluatie integriteitstoets kandidaat-wethouders 2018 provincie Noord-Brabant

Inleiding

In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 is door de commissaris van de Koning een brief gestuurd aan alle burgemeesters. Hierin werd wederom aandacht gevraagd voor het belang van integriteit en werd een handreiking meegegeven om de integriteit van kandidaat-wethouders te toetsen.

Per email d.d. 10 juli 2018 zijn de burgemeesters in de provincie Noord-Brabant gevraagd een vragenlijst in te vullen.

In totaal hebben wij 39 reacties ontvangen van de 60¹ gemeenten waar in maart 2018 gemeenteraadsverkiezingen hebben plaatsgevonden (65%).

¹ In de gemeenten Aalburg, Werkendam en Woudrichem hebben in maart 2018 geen gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden ivm gemeentelijke herindeling op 1 januari 2019. Ook in de gemeente Meierijstad heeft geen verkiezing plaatsgevonden, dit ivm de herindeling op 1 januari 2017.

Resultaten enquête integriteitszorg kandidaat wethouders 2014 en 2018

	NB/2014	NB/2018
Respondenten	59/64 (92%)	39/60 (65%)
Brief CvdK/minister positief	53 (90%)	27 (69%)
Neutraal	6 (10%)	12 (31%)
negatief	0	0
Wel procesafpraak	53 (90%)	38 (97%)
Geen procesafpraak	6 (10%)	1 (3%)
Wel VOG tbv kandidaat- wethouders	57 (97%)	39 (100%)
Geen VOG tbv kandidaat- wethouders	2 (3%)	0 (0%)
Wel BKR	9 (15%)	18 (46%)
Geen BKR	50 (85%)	21 (54%)
Wel gesprek	47 (80%)	34 (87%)
Geen gesprek	12 (20%)	5 (13%)
Wel ext bureau	24 (41%)	32 (82%)
Geen ext bureau	35 (59%)	7 (18%)
Wel VOG tbv (alle) raadsleden	-	30 (77%)
Geen VOG tbv raadsleden	-	9 (23%)

Algemeen

Allereerst kan met '69% (27 gemeenten) positief' worden gesteld dat de oproep van de CdK positief is ontvangen in Noord-Brabant.

De overige 31% (12 gemeenten) was neutraal, de oproep is dus door geen enkele burgemeester als negatief ervaren.

Er zijn in 38 (97%) gemeenten procesafspraken gemaakt rond de integriteitstoets van kandidaat wethouders, ten opzichte van 2014 is dit gestegen van 90% naar 97%.

In één gemeente zijn geen procesafspraken gemaakt. In deze gemeente hebben burgemeester en griffier wel het aanbod gedaan om bij alle partijen langs te komen om te spreken over integriteit. Daar heeft een aantal partijen graag gebruik van gemaakt, maar spijtig genoeg niet allemaal.

VOG en BKR

Van de 39 respondenten hebben alle gemeenten (100%) de kandidaat-wethouders een VOG aan laten vragen.

Wat betreft de BKR Verklaring (Bureau Krediet Registratie) is er minder eensgezindheid. Er is in 18 gemeenten (46%) aan de kandidaat-wethouders gevraagd een BKR Verklaring op te vragen. Dit is een behoorlijke stijging ten opzichte van 2014, toen lag dit op 15%.

Ten aanzien van de raadsleden is in 30 gemeenten (70%) de mogelijkheid geboden om een VOG aan te vragen voor kandidaat-raadsleden (geen vergelijking mogelijk met 2014, deze vraag is in 2018 expliciet gesteld).

Gesprek burgemeester

In 34 gemeenten (87%) heeft een gesprek tussen de kandidaat-wethouders en de burgemeester plaatsgevonden voor de benoeming, in 2014 was dat 80%.

Extern bureau

Door 32 gemeenten (82%) is een extern bureau ingeschakeld om de gemeente te ondersteunen bij de screening van kandidaat-wethouders. In 2014 lag het percentage op 41%. De 7 gemeenten (18%) die geen extern bureau hebben ingeschakeld, geven over het algemeen aan dat het gesprek tussen burgemeester en kandidaat-wethouders hiervoor geen aanleiding gaf.

Voor de screening zijn verschillende bureaus ingeschakeld, onder andere Berenschot, BING, Capra en Necker van Naem.

Conclusies

De oproep van de CdK is door de burgemeesters in Noord- Brabant positief ontvangen. Vergeleken met de resultaten in 2014 kan worden geconcludeerd dat de provincie Noord-Brabant in 2018 op alle onderdelen hoger 'scoort'.

De rol van de burgemeester in dit lokale politieke proces blijft echter precair en het is afhankelijk van de plaatselijke politiek hoe eventuele bemoeienis wordt ontvangen. Over het geheel genomen kan worden geconstateerd dat dit in Brabant positief is geweest. Met de wetswijziging rond de zorgplicht van een burgemeester voor integriteit is deze rol mogelijk nog beter verankerd.